

Ponuka bakalárskych prác na KSJ na AR 2020/2021

PhDr. Perla Bartalošová, PhD.

Ne/zrozumiteľnosť jazyka mládeže z pohľadu seniorov (boSL, buSL, bpSK)

Cieľom práce je spracovanie jazyka mládeže (z lexikálneho hľadiska) na základe dostupnej literatúry a prostredníctvom sociolingvistického výskumu zistiť, do akej miery je tento jazyk ne/zrozumiteľný pre seniorov/ky. Práca bude obsahovať návrh alternatív na podporu medzigeneračnej komunikácie.

Doc. Alena Bohunická, PhD.

1. Publicizmy späté so súčasnými globálnymi témami

Cieľom práce bude identifikovanie výrazových stereotypov/klišé v publicistických textoch o aktuálnych spoločenských globálnych témach, sledovanie ich cudzojazyčných (francúzskych/anglických) pendantov a následná lingvistická analýza.

2. Antikvarizmy na nete

Cieľom je identifikácia jazykových (lexikálnych/gramatických) jednotiek, ktoré sú pociťované ako zastarané v komunikačnom priestore sociálnych sietí (pôjde aj o jednotky, ktoré v bežnej hovorenej komunikácii strednej generácie môžu byť bezpríznačné, ale pri použití na sociálnej sieti sa aktualizuje ich zastaranosť) a sociolingvistický výskum zameraný na jazykové postoje mladých k týmto jednotkám.

3. Nové frazémy v reči mladých

Cieľom je excerpácia frazém s príznakom novosti z hovoreného a písaného prejavu tínedžerov a adolescentov a ich lingvistická analýza.

Mgr. Barbora Hurtuková

1. Analýza slovenských prekladov vulgarizmov anglického jazyka v slovensko-anglickom paralelnom korpuse

Cieľom práce bude vyhľadávanie slovenských prekladových ekvivalentov vulgárnych (tabuizovaných) anglických výrazov pomocou dostupných nástrojov slovensko-anglického paralelného korpusu. Riešiteľ/riešiteľka práce sa bude zaoberať selekciou a identifikovaním jednotlivých výrazov, problematikou prekladu a následne sa pokúsi opísať ich funkčnosť a adekvátnosť.

Osobitný dôraz sa bude klásť na slovnodruhovú zmenu, absenciu prekladu i na frazeologické obmeny. Teoretickým zázemím práce bude charakteristika vulgarizmov v slovenčine, ich potenciál i funkcie v jazyku.

2. Translatologické problémy prekladu častíc slovenského jazyka do anglického jazyka

Častice ako neplnovýznamové neohybné slová slovenského jazyka môžu spôsobovať rozličné druhy problémov a ťažkostí počas ich prekladu do cudzieho jazyka (v tomto prípade do anglického jazyka). Riešiteľ/riešiteľka práce sa pokúsi pomocou nástrojov paralelného slovensko-anglického korpusu zistiť, aké prekladové ekvivalenty sa najčastejšie využívajú pri preklade vybraných častíc a k akým zmenám dochádza počas samotného prekladu – oslabenie významu, slovnodruhovú zmenu, absencia prekladového ekvivalentu v cudzom jazyku, synonymia prekladu a pod.

Práca by mala mapovať postoj prekladateľskej obce k prekladaniu, resp. neprekladaniu častíc do anglického jazyka a identifikáciu významových nuáns vznikajúcich počas prekladu.

Mgr. Maryna Kazharnovich, PhD.

Metaforika reklamných textov

Práca bude zameraná na analýzu a výklad spôsobov metaforickej konceptualizácie (verbálnej a neverbálnej) ako prostriedku efektívnej prezentácie reklamného produktu. Cieľom je identifikácia metafor, prostredníctvom ktorých sa realizuje persuazívna funkcia reklamného textu (na základe idealizácie a zveličovania kladných vlastností ponúkaného produktu či služby).

Doc. Mgr. Gabriela Múcsková, PhD.

pre bcl a mgr stupeň

1. Dynamika a variantnosť tradičných regionálnych dialektov v kontexte súčasnej jazykovej situácie

- východisko – heuristický výskum vo vybranom nárečovom prostredí (metódou nahrávania a dotazníka);

- analýza vybraných javov a porovnanie súčasného stavu so staršími výsledkami tradičnej dialektológie so zameraním na variantnosť, procesy archaizácie a neologizácie vo vývine nárečia;

- cieľ – zistenie aktuálneho stavu tradičnej regionálnej variety (resp. vybraných nárečových javov) na pozadí súčasnej jazykovej situácie vybraného regiónu; zachytenie prejavov dynamiky v stavbe a fungovaní tradičného nárečia a ich interpretácia z hľadiska synchronnej variantnosti v procese jazykového vývinu.

(lokalitu, resp. región, a zameranie na konkrétne štruktúrne nárečové javy si študent vyberá podľa vlastného záujmu a po dohode so školiteľkou).

2. Ľudová dialektológia – opis a interpretácia podoby a fungovania dialektov v súčasnej verejnej komunikácii a postojov k nim

- východisko – výskum zámernej aktualizácie nárečovej variety v prostredí verejnej komunikácie (v informačných a propagačných materiáloch, na internetových regionálnych stránkach, v jazykovej krajine a pod.) a opisov regionálnych nárečí, ktorých autormi zväčša nie sú dialektológovia alebo jazykovedci;
- analýza stratégie filologicky neškolených autorov pri opise nárečia a pri jeho prezentácii;
- cieľ – identifikácia motivácie vedomého využívania regionálneho nárečia vo verejnej komunikácii, postojov k nárečiam a spontánneho vnímania príznakových nárečových javov. (lokalitu, resp. región a príslušnú oblasť verejnej komunikácie si študent vyberá podľa vlastného záujmu a po dohode so školiteľkou)

3. Variantnosť v jazyku ako dôsledok jazykového vývinu a mimojazykových faktorov

- východisko – identifikácia variantných jazykových jednotiek a výskum ich fungovania v súčasnej jazykovej komunikácii (alebo v historických varietách jazyka); porovnanie reálneho fungovania variantov a súčasných (alebo dobových) jazykovoregulačných snáh;
- analýza: vychádza z empirického výskumu reálneho fungovania variantných javov (excerpcia prameňov) a z porovnania zisteného stavu s reflexiou variantnosti v aktuálnych (alebo dobových) preskriptívnych dielach;
- cieľ – charakteristika príčin vzniku a pretrvávania variantných jednotiek v jazyku a ich funkčnosť, odhalenie súvislostí medzi vývinovými tendenciami v jazyku, jazykovým plánovaním a sociálnou, politickou a kultúrnou situáciou. (zameranie na konkrétne jazykové javy a súčasné alebo historické obdobie si študent vyberá podľa vlastného záujmu a po dohode so školiteľkou)

4. Jazyková situácia na vybranom území Slovenska, jej historické korene a súčasná podoba (so zameraním na jazykovo a nárečovo zmiešané areály)

- východisko – heuristický (terénny a archívny) výskum vo vybranom nárečovom prostredí zameraný na jazyky a ich nárečia (metódy: nahrávanie, anketa, dotazník);
- analýza sociálnej, komunikačnej a jazykovej zložky jazykovej situácie mikroregiónu a motivácií jej súčasnej dynamiky;
- cieľ – identifikácia kultúrnych a sociálnych faktorov dynamiky jazykovej situácie mikroregiónu a jej odraz v statuse, štruktúre a fungovaní jazykových variet. (lokalitu, resp. región si študent vyberá podľa vlastného záujmu a po dohode so školiteľkou)

5. Iná téma z oblasti dialektológie, vývinu a dynamiky slovenského jazyka alebo teórie spisovného jazyka podľa osobného záujmu študenta – na základe osobného dohovoru.

Mgr. Katarína Muziková, PhD.

1. Postoje používateľov k variantnosti v gramatike

Práca bude zameraná na odhalenie postojov bežných používateľov k variantnosti v gramatike, na to, ako ju vnímajú a interpretujú, a na konfrontovanie pohľadu bežných používateľov a pohľadu lingvistov na variantnosť v gramatike. Východiskom budú metajazykové vyjadrenia

bežných používateľov na internetových diskusných fórach, v blogoch a pod., resp. jazykovedné články s príslušnou tematikou.

2. Dynamika v slovenčine v 40. alebo 50. rokoch 20. storočia

Práca bude zameraná na identifikáciu variantných jednotiek v slovenčine v 40. alebo 50. rokoch 20. storočia a na analýzu ich fungovania v jazykovej praxi.

Prof. PhDr. Oľga Orgoňová, CSc.

1. Profesionalizmy? Žargonizmy? Slangizmy? Argotizmy? Prieniky a špecifiká

(Rozhľad v domácich, prípadne aj zahraničných teóriách, ich porovnávanie, pokus o sumarizáciu. Ilustrácia na vybranom materiáli podľa vlastnej voľby s materiálovou podporou vyučujúcej.)

2. Neologizmy digitálnej éry

(Teoretické vymedzenie na báze vlastného materiálu (200 zozbieraných jednotiek z tlače, internetu, letákov, ...) lexiky z oblasti digitálnej komunikácie v masmediálnej, telekomunikačnej, informačnej... sfére „hyperhistorickej“ = digitálnej doby.) Prílohou bude slovník v rozsahu min. 200 slov.

3. Jazykovedné dielo Jozefa Mistríka (1921 – 2000). Storočnica jazykovedca storočnej fakulty

Prehľad celoživotnej lingvistickej tvorby, syntéza. Pokus o včlenenie do kontextu paralelných jazykovedných výskumov na Slovensku/v Československu, prípadne v širšom vymedzení. Miesto jazykovedca na Filozofickej fakulte UK. (Poznámky: Ideálna práca pre študentov histórie, pravda, nie nevyhnutne.)

4. „Ľudové“ vs. profesionálne výkladové jazykové slovníky slovenčiny

(rozhľad, charakteristiky, porovnania, vyhodnotenie)

Porovnanie troch strategicky rôznych slovníkov (napríklad z kolektívneho – crowdsourcingového - ľudového zberu, individuálneho zberu a koncipovania laikom/konkrétnou skupinou laikov a slovníka tvoreného profesionálmi. Môže ísť o slovníky jedného typu (napríklad slangu), alebo o rôzne slovníky: napríklad slovník cudzích slov vs slovník nárečových slov vs. slovník neologizmov.

Mgr. Kristína Piatková, PhD.

1. Gramatické kategórie v textoch zameraných na motiváciu

Zámerom práce bude teoretické uchopenie gramatických kategórií na základe odbornej literatúry a ich uplatnenie v textoch kategorizovaných ako motivačná literatúra. (Práca je určená študentom buSL, boSL, bpSK.)

2. Predikatívny nominatív a inštrumentál v praxi

Zámerom práce bude opísanie postavenia predikatívneho nominatívu a inštrumentálu na základe odbornej literatúry a konfrontácia jeho používania v odbornej praxi (prekladatelia, editori, korektori, novinári, učitelia). (Práca je určená študentom bpSK, buSL.)

Mgr. Zuzana Popovičová Sedláčková, PhD.

1. Kategória zhody v teórii a používateľskej jazykovej praxi

Práca si kladie za cieľ opísať najmä okrajové, problémové a dynamické tendencie v uplatňovaní kategórie zhody medzi vybranými vetnými členmi (napr. preferencia neúplnej zhody medzi prívlastkom a nadradeným vetným členom vo vybraných textoch, pravidlo príľahlosti v prípade viacnásobného podmetu/predmetu a predikátu a iné). Bakalarant bude problematiku sledovať na podklade odbornej literatúry a skúseností reálnych používateľov (event. na podklade textov zo zvolenej sféry).

2. Vybraný pád a jeho sémanticko-funkčná dynamika v súčasnej slovenčine

Bakalarant sa v záverečnej práci zameria na skúmanie funkčného a sémantického využitia vybraného pádu v súčasnej slovenčine a upozorní na zmeny alebo tendencie v jazykovej praxi (napr. zmeny spojené s predložkami, sémantické posuny, štylistické využitie a pod.).

Mgr. Slavomíra Stanková

1. Deklinačné systémy substantív

Cieľom práce je opísať a porovnať doterajšie deklinačné systémy substantív, zhodnotiť ich prínos a inovatívnosť, ale aj nedostatky a problémy.

2. Gramatické aspekty genitívu

Práca bude zameraná na gramatickú interpretáciu genitívu ako pádu, bakalarant bude vyhľadávať a analyzovať jazykové problémy spojené s týmto javom.

3. (Ne)živé frazeologizmy v reči mladých ľudí

Študent bude skúmať, ktoré frazeologizmy v reči adolescentov sú prítomné, ktoré frazeologizmy mladí ľudia (ne)poznajú a aktívne (ne)používajú, resp. či vedia vybrané frazeologizmy použiť v reči a či si vedia odvodiť ich význam.

4. Analýza metonymických súvislostí v publicistických textoch

Metonymia je kognitívne zásadnejší jav, než sa do 90-tych rokov uvažovalo. Bakalarant bude analyzovať vybrané publicistické texty a vyhľadávať a interpretovať metonymické (referenčné) súvislosti (metonymie).